

A Model for Developing the Administration of Scout-Oriented Schools Under the Office of the Vocational Education Commission in the Northeast Region

Matthana Suphasawat^{1*}

1 Specialist in Education

** Corresponding author. E-mail: Matthana7251@gmail.com*

Abstract

The research aimed to study: 1) the components of effective management in good scouting schools within educational institutions under the Office of the Vocational Education Commission in the upper northeastern region of Thailand; 2) to create and develop a model for the development of management in good scouting schools; and 3) to examine the effectiveness of the developed management model for good scouting schools. The research was conducted in three phases, consisting of nine sections. Phase 1 involved studying components through in-depth interviews with administrators of exemplary schools to identify and confirm the elements of management in good scouting schools. Phase 2 focused on developing the management model by examining the current situation, desired conditions, and necessary requirements, and validating the model's appropriateness with the input of ten experts. Phase 3 tested the developed management model with a sample group of 30 scout activity teachers, selected through purposeful sampling. The research findings revealed that: 1. The components of effective management in good scouting schools consist of five main components and 21 indicators, which include aspects of leadership, teachers and personnel, learning management and student characteristics, organization of scouting activities, and evaluation. 2. The developed management model includes five components: 1) principles of the model, 2) objectives of the model, 3) content of the model, 4) procedures of the model, and 5) monitoring and evaluation of the model. The overall assessment of the model's appropriateness indicated it was at the highest level of accuracy and feasibility. 3. The effectiveness of the model for developing management in good scouting schools showed that the overall suitability was at the highest level, and the effectiveness of the participants in the practical workshop was represented by a higher average post-training compared to pre-training, indicating that the developed management model can effectively enhance the management of good scouting schools.

Keywords: Development Model, Administration, Scout-Oriented Schools

รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

มัทนา สุธสวัสดิ์^{1*}

¹ นักวิชาการศึกษาคำนาฏการพิเศษ

* Corresponding author: E-mail: Matthana7251@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2) สร้างและพัฒนาแบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ 3) ศึกษาประสิทธิผลของแบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ ตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ 9 ตอน คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบโดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบ แล้วตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ ระยะที่ 2 สร้างและพัฒนาแบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสมของแบบแผนโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ระยะที่ 3 ทดลองใช้แบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนา คือ ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ มี 5 องค์ประกอบหลัก และ 21 ตัวชี้วัด คือ ด้านผู้บริหาร ด้านครูและบุคลากร ด้านการจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ และด้านการประเมินผล 2. แบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ มี 5 องค์ประกอบได้แก่ 1) หลักการของแบบ 2) ความมุ่งหมายของแบบ 3) เนื้อหาของแบบ 4) กระบวนการของแบบ และ 5) การติดตามและประเมินผลของแบบ และจากการประเมินความเหมาะสมของแบบ พบว่า โดยภาพรวมและด้านความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ประสิทธิผลของแบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ พบว่า ความเหมาะสมของแบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ประสิทธิผลของผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบแผนการพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือ มีประสิทธิผลสามารถพัฒนาการบริหารโรงเรียนตวิธิลูกเสือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, การบริหาร, โรงเรียนตวิธิลูกเสือ

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการยกระดับการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม การสร้างวินัย ความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การมีจิตสาธารณะ ความตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตนและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในหลักการประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด อุดมการณ์และความเชื่อ รวมทั้งรู้คุณค่าและสืบสาน วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่จะพัฒนาพลเมืองให้เข้มแข็ง สร้างคนในชาติให้มีความรู้หลักของคนไทย 12 ประการนั้นต้องบ่มเพาะและปลูกฝังอย่างเหมาะสม สม่่าเสมอ ต่อเนื่อง และต้องใช้เวลาในการพัฒนาจนเกิดเป็นคุณลักษณะที่ติดตัวไปอย่างยั่งยืน

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 9 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ ส่งเสริมสนับสนุนงานของคณะลูกเสือแห่งชาติเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ, 2551, หน้า 2) ซึ่งกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นในการพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า สร้างคุณค่าให้กับตนเองและเป็นคนดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศอย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์หลักในการฝึกอบรมให้เด็กและเยาวชนเป็นคนดีมีระเบียบวินัย รู้จักเสียสละและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์และช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ ตามคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ตามกรอบปฏิรูปการศึกษา ข้อที่ 2 หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือยังเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยมีเป้าประสงค์เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในประวัติศาสตร์มีค่านิยมที่ถูกต้องตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

โครงการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาที่สนใจการพัฒนาเยาวชนโดยการนำวิธีการลูกเสือ มาใช้ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนโดยการบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอน กิจกรรมนักเรียน มุ่งเน้นให้ปฏิบัติอย่างเป็นวิถีชีวิต (Way of life) โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการ โดยมุ่งเน้นความสำคัญให้สถานศึกษาที่มีกระบวนการบริหารโดยใช้กระบวนการและหลักการทางลูกเสือ พัฒนาและส่งเสริมเยาวชนให้แสดงออก นำความรู้ และทักษะที่ได้รับและฝึกฝนจากกิจกรรมลูกเสือไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความชัดเจนและโดดเด่นในการขับเคลื่อนกิจการลูกเสือในสถานศึกษา (สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน, 2567, หน้า 2) จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เพื่อทราบองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือเพื่อได้รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ รวมทั้งทราบประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือที่พัฒนาขึ้นว่าเกิดประสิทธิผลหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยว่าด้วยการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ มีกรอบแนวคิดที่ครอบคลุมทั้งกฎหมาย นโยบาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 กำหนดให้การลูกเสือเป็นกระบวนการพัฒนาเยาวชนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และความรับผิดชอบต่อสังคม (พรบ.ลูกเสือ, 2551) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งฟื้นฟูกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และสนับสนุนให้ครู บุคลากร และผู้บริหารผ่านการอบรมด้านลูกเสือ (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2565)

นอกจากนี้ การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษาอาศัยระเบียบของคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งเน้นโครงสร้างการบริหารบุคลากรผู้บังคับบัญชาและการจัดตั้งกองลูกเสือที่เป็นระบบ (สารานุกรมลูกเสือ, 2557) กิจกรรมลูกเสือยังถูกใช้เป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเสริมสร้างทักษะชีวิต การทำงานเป็นทีม และการพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งช่วยแก้ไขข้อจำกัดของเยาวชนไทย เช่น ขาดความรับผิดชอบและความสามารถในการทำงานร่วมกัน (กรมวิชาการ, อ้างใน สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2555)

ในด้านแนวคิดการบริหาร โรงเรียนดีวิถีลูกเสือพัฒนากิจกรรมตามหลัก PDCA (Plan-Do-Check-Act) ควบคู่กับทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งด้านการวางแผน การจัดองค์กร และการนำวิธีการลูกเสือมาใช้ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมลูกเสือมีส่วนช่วยยกระดับคุณธรรมและวินัยของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

นโยบายการพัฒนาลูกเสือไทย (พ.ศ. 2567-2570) ยังเน้นให้การเรียนรู้แบบ “Anywhere Anytime” และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพและมีความมั่นคงทางสังคม (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ, 2567) การบูรณาการดังกล่าวสะท้อนว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือมิใช่เพียงกิจกรรมเสริมหลักสูตร หากแต่เป็นกลไกสำคัญในการสร้างพลเมืองดีและพัฒนาการศึกษาของชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร ทบทวนวรรณกรรม เนื้อหา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ จากสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศจนเป็นต้นแบบโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ (Best practice) เพื่อหาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ โดยเลือกแบบเฉพาะ จากกลุ่มเป้าหมาย คือ จำนวน 5 คน โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ โดยนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ และตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) 2) แบบสังเกต

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา ที่ส่งผลการพัฒนาโรงเรียนโดยผ่านกระบวนการทางลูกเสือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาแบบแผนการพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ

ขั้นที่ 4 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาความต้องการจำเป็น และปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนโรงเรียนดีวิถีลูกเสือที่ใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ

ขั้นที่ 5 ยกร่างแบบแผนการพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ โดยศึกษาจากสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นจากการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ

ขั้นที่ 6 ตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ ประเมินความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น แบบสอบถามความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพ ดังนี้ 1) หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรายรวมในแต่ละด้าน (Item total Correlation Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยเลือกข้อที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไว้ใช้ ซึ่งแต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .24 - .86 2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติพื้นฐานที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น PNImodified สำหรับการแปลผลคะแนน สำหรับการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อศึกษาการพัฒนา ได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ คำนวณค่าความต้องการจำเป็น (โดยใช้เกณฑ์ PNImodified มากกว่า .30 ขึ้นไป ถือว่ามีความต้องการจำเป็นอย่างเร่งด่วน)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ

ขั้นที่ 7 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ กับกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา จำนวน 30 คน โดยนำคู่มือรูปแบบพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ ไปทดลองใช้ในสถานศึกษา โดยวิธีเลือกสถานศึกษาแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive selection)

ขั้นที่ 8 สรุปผลรูปแบบการพัฒนากิจการโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบมาสรุปและเขียนรายงานการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ จำนวน 6 เล่ม คือ คู่มือการใช้งานรูปแบบ คู่มือเล่มที่ 1 ด้านผู้บริหาร คู่มือเล่มที่ 2 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา คู่มือเล่มที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน คู่มือเล่มที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ คู่มือเล่มที่ 5 ด้านการติดตามและประเมินผล 2) แบบประเมินก่อน-หลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ จำนวน 5 ท่าน

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) และเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร โดยใช้การวิเคราะห์ขนาดอิทธิพล (Effect Size)

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ มี 5 องค์ประกอบหลัก และ 21 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ด้านผู้บริหาร มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร การบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำและความสามารถของผู้บริหาร และความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน องค์ประกอบที่ 2 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ คุณวุฒิของครู การบูรณาการและการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน มี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ที่นำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไป การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้เชิงสัญลักษณ์ลูกเสือ การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ที่นำระบบหมู่ไป การจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่สร้างความก้าวหน้า ท้าทาย และดึงดูดใจ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลางแจ้งที่ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ เป็นการส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม องค์ประกอบที่ 4 ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และนวัตกรรมหรือผลการดำเนินงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 5 ด้านการประเมินผลการดำเนินงานสถานศึกษา มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ การสร้างแหล่งเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่มีความทันสมัยตามความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาได้เป็นที่ปรึกษาให้กับสถานศึกษาอื่นจนมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ การดำเนินงานบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือที่มีความต่อเนื่องจนเป็นผลเชิงประจักษ์มากกว่า 2 ปีการศึกษา และจัดเรียนกิจกรรมลูกเสือทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะชีวิตมีการใช้ชีวิตที่ยึดหยุ่นพร้อมปรับตัวให้เข้ากับสังคมยุคใหม่

2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การติดตามและประเมินผลของรูปแบบ ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอาชีวศึกษา โดยบูรณาการกระบวนการลูกเสือในทุกมิติ ทั้งการจัดการเรียนรู้ การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู บุคลากร ผู้เรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า 1) ความเหมาะสมของรูปแบบพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของรูปแบบพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถี มีค่าดัชนีประสิทธิผลค่าเท่ากับ 0.7044 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.44

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีข้อค้นพบ ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือผลการศึกษา พบว่า การบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน 4) การจัดกิจกรรมลูกเสือ และ 5) การประเมินผลการดำเนินงานสถานศึกษา และ 21 ตัวชี้วัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ จำเป็นต้องเป็นการบริหารแบบองค์รวม (holistic management) ที่เชื่อมโยงทั้งระดับนโยบาย ผู้ปฏิบัติ และผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่าทั้ง ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คุณลักษณะของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการประเมินผล ดังกล่าวนอกจากจะเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 แล้วยังสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีวศึกษา หรือ Thai Vocational Qualification Framework (TVQF) พ.ศ. 2562 ซึ่งประกอบด้วย สมรรถนะ 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครอบคลุมการเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพ พฤติกรรม ลักษณะนิสัยและทักษะทางปัญญาที่ดี 2) ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป เป็นความสามารถในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ด้านสมรรถนะวิชาชีพ เป็นความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะในสาขาวิชาชีพสู่การปฏิบัติจริงและความสามารถในการประยุกต์สู่อาชีพ เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สามารถอภิปรายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญมากโดยเฉพาะจะเห็นได้ว่ามีตัวชี้วัดถึง 4 ข้อ สะท้อนว่าผู้บริหารเป็นแกนกลางของความสำเร็จในการขับเคลื่อนกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Drucker (2005) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ศิลปะของผู้บริหารในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ และยังสอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง ของไชยา ภาวะบุตร (2565) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำการบริหารจัดการและนำคุณภาพมาสู่สถานศึกษา และซึ่งสอดคล้องกับ นักสฤษฎา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า 1) การบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนต้นแบบลูกเสือ ประกอบด้วยกิจกรรม 4 ด้าน คือ (1) ด้านลูกเสือ (2) ด้านผู้บริหารโรงเรียน (3) ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และ (4) ด้านการเรียนการสอนและมวลกิจกรรมลูกเสือ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีองค์ประกอบเรื่องการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจ สะท้อนความสำคัญของการมีส่วนร่วมภายในองค์กร (Participative Management) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Rensis Likert (1997) กล่าวว่า ระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ บุคลากรมีแรงจูงใจสูงขึ้น เพิ่มความพึงพอใจในการทำงานและทำให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ ส่งผลเกิดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม รับผิดชอบ กระตือรือร้น และเกิดความภาคภูมิใจร่วมกันในความสำเร็จของกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ หทัยภัทร จินสุทธิ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการ

บริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน ประกอบด้วย องค์ประกอบ หลัก 3 องค์ประกอบ 1) งานหลักงานลูกเสือ 2) กระบวนการบริหาร 3) คือทักษะชีวิต การจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน มีความสำคัญมากโดยจะเห็นได้ว่ามีตัวชี้วัดถึง 6 ข้อ ได้แก่ การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ที่นำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้เชิงสัญลักษณ์ลูกเสือในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน การจัดกิจกรรมในการเรียนรู้ที่นำระบบหมู่ไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน การจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่สร้างความก้าวหน้า ทำทาย และดึงดูดใจ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลางแจ้ง เป็นการส่งเสริมความเข้าใจและความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับแนวคิดของ กุลิศรา จิตรชญาณิช (2562) กล่าวว่า สาระสำคัญของการจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน ว่ามีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักสูตร 2) จุดประสงค์ 3) การจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน 4) การวัดผลและประเมินผล 5) การจัดกิจกรรมที่สร้างความดึงดูดใจ 6) ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเท่ากับผู้สอน รวมถึงยังสอดคล้องกับแผนการพัฒนาลูกเสือไทย (พ.ศ. 2567-2570) สำนักงานลูกเสือแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ (2567) ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์การพัฒนาลูกเสือไทยมี 3 ด้าน คือ 1) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมกิจการลูกเสือ 2) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ 3) ยุทธศาสตร์ด้านบริหารจัดการงานลูกเสือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การติดตามและประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน ตามกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า 1) คุณลักษณะด้านผู้เรียนรู้ เป็นคุณลักษณะผู้เรียนที่เกี่ยวกับการมีความใฝ่รู้ความคิดริเริ่มและมีทัศนคติที่ดีต่อการ 2) คุณลักษณะด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) คุณลักษณะความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

องค์ประกอบที่ 4 การจัดกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย การบริหารงานลูกเสือในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ทางลูกเสือ และนวัตกรรมหรือผลการดำเนินงานที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษา สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ (2566) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการจัดกิจกรรมลูกเสือ ว่ามีองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านลูกเสือ 2) ด้านผู้บริหาร 3) ด้านผู้กำกับลูกเสือ 4) ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ ทั้งนี้ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภาพร จตุรภัทร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการลูกเสือไทยเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการการลูกเสือ โดยมีการกำหนดนโยบาย แผนงานและมาตรฐานในการจัดการการลูกเสือไทย ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือ

องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผลการดำเนินงานสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญมากโดยเฉพาะจะเห็นได้ว่ามีตัวชี้วัดถึง 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ การสร้างแหล่งเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่มีความทันสมัยตามความสนใจของผู้เรียนเสมอ สถานศึกษาได้เป็นที่ปรึกษาให้กับสถานศึกษาอื่นจนมีผลการดำเนินงานด้านลูกเสือที่เป็นเลิศ และจัดเรียนกิจกรรมลูกเสือทำให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะชีวิตมีการใช้ชีวิตที่ยืดหยุ่นพร้อมปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ และยังได้สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2566) ที่ระบุว่า เกณฑ์การประเมินการคัดเลือกสถานศึกษาในการขับเคลื่อนกิจการลูกเสือในสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมที่นำคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

ไปใช้ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ การจัดกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ การจัดกิจกรรมที่นำระบบหมู่ไปใช้ การจัดกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน การจัดกิจกรรมฝึกอบรมที่สร้างความก้าวหน้า ท้าทาย รวมถึงยังสอดคล้องกับแผนการพัฒนาหลักสูตรไทย (พ.ศ. 2567-2570)

2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์เอกสาร ผลจากการวิจัยเชิงสำรวจ ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และผลจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการพัฒนาของรูปแบบ และการติดตามและประเมินผล จากการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมและด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ จากการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินจากแบบทดสอบ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรม มีความแตกต่างรวมเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเป็นนวัตกรรมรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย 4 มิติ ได้แก่

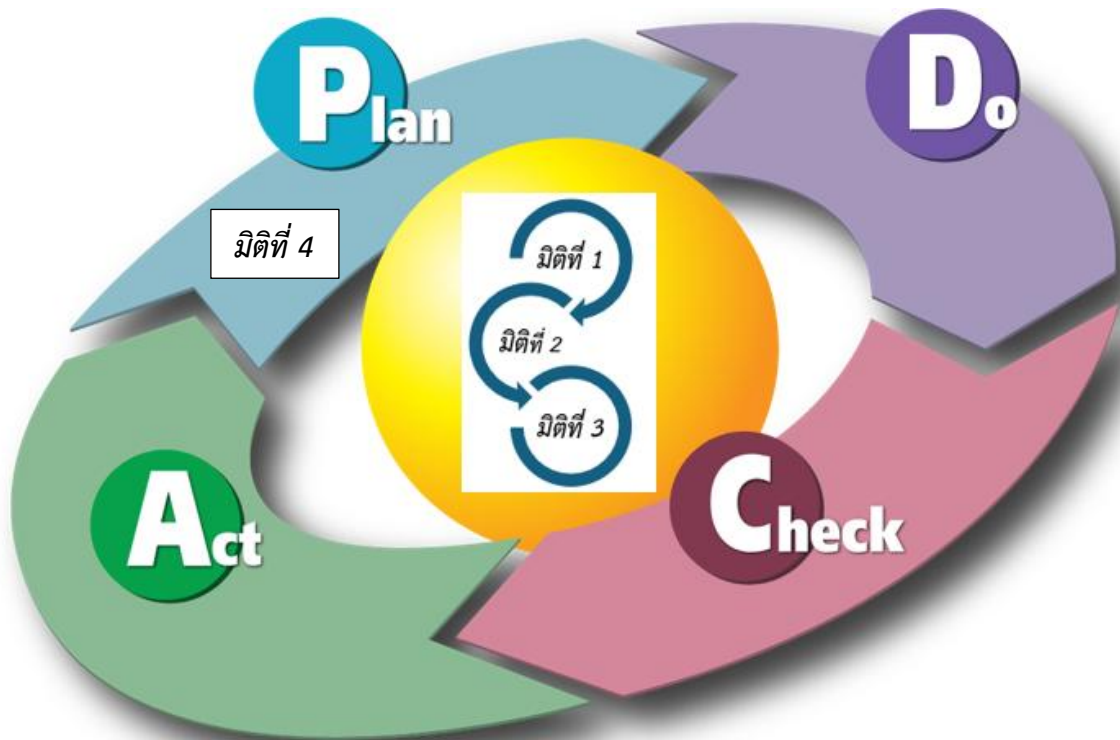
มิติที่ 1 เป้าหมายการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การจัดการเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน 4) การจัดกิจกรรมลูกเสือ และ 5) การประเมินผลการดำเนินงานสถานศึกษา

มิติที่ 2 กิจกรรมการดำเนินงาน ได้แก่ กิจกรรม 4 ด้าน คือ (1) ด้านลูกเสือ (2) ด้านผู้บริหารโรงเรียน (3) ด้านผู้บังคับบัญชาลูกเสือ และ (4) ด้านการเรียนการสอนและมวลกิจกรรมลูกเสือ

มิติที่ 3 กลไกการขับเคลื่อนงานเชิงบูรณาการ ได้แก่ ระบบการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานเพื่อเป้าหมายเดียวกัน โดยมี **คณะกรรมการระดับนโยบาย** เพื่อกำหนดทิศทาง **คณะกรรมการระดับปฏิบัติการ** เพื่อประสานงานและขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ และ **เครือข่ายความร่วมมือ** ได้แก่ ครู บุคลากร ผู้เรียน ชุมชน และหน่วยงานภายนอก

มิติที่ 4 กระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ ใช้วงจรคุณภาพประกอบด้วยขั้นตอน 4 ประการ เรียกว่า PDCA ประกอบด้วย P – Plan คือ การวางแผน D – DO คือ การปฏิบัติตามแผน C – Check คือ การตรวจสอบ และ A – Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการ

ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยมีข้อค้นพบว่า การพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือในสถานศึกษา มีความสำคัญ จำเป็นที่มีสิ่งที่จะต้องพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาดำเนินการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตในเชิงสร้างสรรค์ โดยอาศัยขบวนการลูกเสือทำให้เกิดพลังด้วยวิธีการลูกเสือ ที่เพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจตามช่วงวัย ก่อให้เกิดเป็นสมรรถนะที่นำไปใช้ในชีวิตและการทำงานได้อย่างบูรณาการกัน โดยเน้นการจัดกิจกรรมกลางแจ้งที่สนุกสนาน ที่ปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ถูกต้องต่อขบวนการลูกเสือ รวมทั้งพัฒนาการลูกเสือให้สอดคล้องกับยุคสมัย ทักษะการเปลี่ยนแปลงของสังคม และนำไปใช้ได้จริง เพื่อให้ลูกเสือสามารถช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศที่มุ่งสร้างสังคมที่เป็นสุข นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในฐานะผู้อำนวยการกองลูกเสือโรงเรียนสามารถนำรูปแบบการพัฒนาการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นไปใช้เป็นแนวทางการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา โดยปรับใช้ตามบริบทของพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้
2. หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรจัดระบบเพื่อสนับสนุนส่งเสริมให้ครู ผู้สอนกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ได้พัฒนาและยกระดับเพิ่มพูนทักษะ (Upskill) และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการสอนกิจกรรมลูกเสือขึ้นใหม่ (Reskill) อย่างต่อเนื่อง โดยทำความร่วมมือกับหน่วยงาน สถาบัน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ให้มีศักยภาพด้านนวัตกรรม และทักษะในการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการลูกเสือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ

ในการคิดเพื่อสร้างสรรค์ นวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุน องค์ความรู้ และสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการลูกเสือ ได้สร้างสรรค์หรือพัฒนานวัตกรรมใหม่

4. หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศ แนะนำ ตรวจสอบในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ในระดับพื้นที่ ตลอดจนเป็นผู้ช่วยในการจัดกิจกรรม หรือกระบวนการเรียนรู้ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ให้การสนับสนุนด้านการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลูกเสือเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการให้โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาในหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือเอาไปใช้กับการพัฒนาสถานศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือของประเภทอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยทางการบริหารอื่นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนดีวิถีลูกเสือ ของสถานศึกษาสังกัดอื่น กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างอื่น เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาเปรียบเทียบกับมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร หากมีความแตกต่างจะได้พิจารณาถึงสาเหตุที่แตกต่าง ถ้ามีความเหมือนจะได้ยืนยันข้อค้นพบ ซึ่งจะก่อให้เกิดข้อค้นพบที่มีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). *แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กระทรวงศึกษาธิการ.

ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ*. ฉบับปรับปรุง พิมพ์ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2565. สกลนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์การพิมพ์ กรูป.

ธีระ รุญเจริญ. (2557). *ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ: ศักยภาพเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้*. พิษณุโลก : สำนักพิมพ์วิทยาลัยนเรศวร.

เนติ เฉลียวเรศ. (2556). *การประเมินนิเทศแนวคิดและหลักการ*. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551. "ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125, ตอนที่ 42 ก (4 มีนาคม 2551)". พริกหวานกราฟฟิค.

รินนา ราชزاری. (2567). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของรองผู้อำนวยการโรงเรียนยุคปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2564). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. วัฒนาพรินตัง.

สภาลูกเสือไทย. (2560). *รายงานการประชุมสภาลูกเสือไทย ประจำปี 2560, 20 สิงหาคม 2560, กรุงเทพฯ: สภาลูกเสือไทย*.

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). *พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551*. เอกสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ: สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ.

สารานุกรมลูกเสือ. (2557). *สารานุกรมลูกเสือ*. พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว นายสมมาตร มีศิลป์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. 2557.

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน. (2557). *แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการจัด. กิจกรรมลูกเสือ*
ในสถานศึกษา พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.